

OIKEUSMINISTERIÖ

25.9.2009

PL 25

00023 VALTIONEUVOSTO

Oikeusministeriö

Oikeusministeri Tuija Braxin ja
lainsäädäntöjohtaja Asko Välimaan huomioon

28. 09. 2009

cel 7 / 41 / 2008

ASIA: OIKEUSMINISTERIÖ ASETTAMISPÄÄTÖS 16.5.2008 OM 7/41/2008,
OIKEUDENKÄYNTIASIAMIEHIÄ JA -AVUSTAJIA KOSKEVAN SÄÄNTELYN
TARKISTAMINEN

ANEKDOOTTI: Kummisetä-trilogiassa maffiaveljien yrittäessä huijata Micheal Corleonea tätä ei harmittanut huijaaminen sinänsä vaan se, että maffiaveljet tekivät sen niin typerällä tavalla, että se loukkasi hänen älykkyyttään.

Professori Keijo Korhonen aloitti ulkopoliittikkaa koskevan esitelmänsä Suomalaisella klubilla 28.5.2009 Helsingissä UKK-seuran tilaisuudessa tokaisemalla, että Suomi muistuttaa melisairaala, jota potilaat johtavat. En tiedä, oliko Korhosella tiedossa tämäkin nyt käsillä oleva hanke, vai mihin havaintonsa perustuivat.

Oikeusministeriölle ja asetetulle työryhmälle haluan kunnioittavasti lausua seuraavaa:

Kenen aloitteesta ko asioiden parantaminen on lähtenyt liikkeelle? Ei ainakaan oikeuspalveluja käyttävien eli tuomioistuinten prosessien asianomistajien taholta. Tavoitteena onkin, siltä näyttää, rakentaa asianajajamonopoli. Oikeudenkäyntiasiamiehiä ja -avustajia koskevien kelpoisuusehtojen ja muun sääntelyn tarkoituksena olisi taata toiminnan tietty laatutaso, jotta asianosaisten oikeusturva ja yleisemmin asianmukainen oikeudenhoito toteutuu. Perustelut ovat täysin poissa tästä maailmasta. Eihän tuomioistuinkäsittelyn laadukkuus ole ensisijaisesti kiinni asiamiesten tasosta vaan tuomioistuinten tuomareiden laadukkuudesta. Tuomioistuintenhan tulisi laki hallita "Jura novit curia" -periaatteella eikä asianosaiset. Suomen saamat moitteet mm EIT:stä eivät ole johtuneet asiamiehistä vaan voittopuolisesti moitteet ovat koskeneet prosessin johtamista eli tuomareiden ammattitaitoa. Lisäksi moitteet on tulleet liian pitkistä käsittelyajoista, joihin asiamiehillä ei ole mitään vaikutusta, vaan kyse on tuomioistuinlaitoksen kelvottomuudesta.

Jotta asiassa voitaisiin päästä edes jonkinlaiseen käsitykseen laillisuusvalvonnan sietämättömän kelvottoman asiantilan syistä, selvitys tulisi tehdä asianosaisten näkökulmasta eli oikeuspalveluja käyttävien taholta. Nyt asetetussa työryhmässä ovat esteellisinä kaikki ja vain ne tahot, jotka juuri ovat vastuussa kelvottomasta asiantilasta. Työryhmässä pitäisi olla edustettuna oikeuspalvelujen käyttäjät. Tilanne on sama kuin kysyisi ravintolan keittiöhenkilökunnalta sitä, onko ruoka hyvää ja huokeata. Vastaus

oli varmasti kyllä. Parannusehdotukset kohdistuisivat vain palkkoihin ja muihin työoloihin. Ravintolan asiakkailta voisi olla avian toinen näkemys. Kuten on todettu meillä on valvontaa, mutta nyt sitä halutaan vielä lisää. Miksi siis nykyinen valvonta ole riittävää vai eikö se toimi? Jo tuomioistuimien voi estää kelvottoman asiamiehen toimimasta siinä tuomioistuimessa kolmen vuoden ajan. Lisäksi valvonta kuuluu asianajajaliitolle ja valtioneuvoston oikeuskanslerille.

Tavoitteena onkin luoda asianajajamonopol/ kartelli kaikkine niine haittoineen, joita vain monopolit aiheuttavat, eli toiminnan laadun heikkeneminen ja kustannusten riistäytyminen. Kansalaisen pääsy oikeuteen tulee estymään.

Oikeuspalveluja voidaan parantaa ja kustannukset pitää kurissa vain kilpailulla. Tämä tarkoittaa siis sitä, että ns maallikkoasiamiehet tulee hyväksyä kuten aiemminkin asiamiehiksi kaikissa oikeusasteissa.

Ns maallikkoasiamieskäsitys ei pidä sisällään sitä, että ko henkilö olisi ymmärtämätön oikeusasioissa. Lait on laadittu suomeksi ja kaikkien luettavissa. Oikeudellinen päättely on yleistä argumentaatiota ja harvoin yltää tieteellisten perustelujen tasolle. Lakeja laativat kansanedustajat, joilta ei edellytetä mitään muuta kuin, että äänestäjensä ovat saaneet valittua ko henkilön eduskuntaan. Ns lautamiehiltä ei edellytetä muuta kuin 25-vuoden ikä, ei edes luku- ja kirjoitustaitoa. Meillä oli aiemmin ollut voimassa määräys, että ainakin yhden valtioneuvoston jäsenen tulisi olla juristi. Nyt tuokin velvoite on poistettu. Meillä on sekin koettu, että oikeusministerinä on ollut eijuristi, maallikko. Miksi siis asiamiehiltä tulisi vaatia jotain enempää kuin niiltä, jotka lait laativat ja säättävät sekä oikeutta jakavat tuomioistuimissa, ymmärtämättömät maallikot eli lautamiehet?

Hyvä esimerkki siitä, mihin asianajomonopoli johtaisi on Tampereen käräjäoikeuden juttu R 02/1216, jossa lastentautien erikoislääkäri Ritva Salunen ja äiti, sosionomi Pirkko Huvila tuomittiin tämän tyttären sieppauksesta, ja joka olisi alkanut Tampereella 16.12.2000. Aluksi Ritva Salusta avusti silloisen lain antaman valtuutuksen perusteella diplomi-insinööri Jali Raita, ja joka oli myös kirjallisessa menettelyssä tuomioistuimen hyväksymä mutta ensimmäisessä valmisteleavassa istunnossa poistettiin avustajan tehtävästä. Tilalle määrättiin lastentautien erikoislääkäri Ritva Salusen vastustuksesta huolimatta tamperelainen asianajaja Marjatta Kuha, joka ei ollut koskaan ennen edes tavannut saati keskustellut päämiehensä kanssa kuin vasta pääkäsittelyssä oikeudessa ja joka meni valheellisesti väittämään ja tunnustamaan, että päämiehensä olisi ollut Tampereella sieppaamassa lasta 16.12. 2000. Tosiasiassa Ritva Salunen oli todistetusti tuonkin päivän Jyväskylässä ja lapsen kuljetti pois Tampereelta Löthman-niminen mieshenkilö äitinsä kanssa. Perusteluna Ritva Salusen uudeksi puolustajaksi oli se, että hän ei muka itse pystyisi itseään puolustamaan, jota oikeutta hän myös vaati, ja asia oli liian vaikea diplomi-insinööri Jali Raidalle, exdiplomaatille ja Suomen valtion viralliselle edustajalle vuosina 1970-1974 Singaporessa, Malesiassa, Thaimaassa Hongkongissa, Burmassa ja Bruneissa. Lastentautien erikoislääkäri Ritva Salunen on opiskellut oikeutta yhtä tenttiä vaille notaarin tutkinnon verran Jyväskylän yliopistossa ja on

lisäksi ollut tuomarina lääninoikeudessa tuomarin valankin vannoneena. Kuinka paljon kansalaisen tulee Suomessa opiskella ja saavuttaa akateemisia arvoja voidakseen esiintyä itsensä täysivaltaisena edustajana? Ritva Saluselle määrättiin vastustuksestaan huolimatta vielä uusi jees-asianajaja Tampereen kärjäoikeuden jatkokäsittelyyn, AA Markku Sinivaara, joka ei myöskään koskaan puhunut edes puhelimesta päämiehensä kanssa. Sinivaara hyväksyi kaiken mukisematta mitä Tampereen kärjäoikeuden tuomarit Aulomaa ja Puhakka sekä syyttäjä Nurminen sanelivat. Lastentautien erikoislääkäri Ritva Salusella on asianajotoimintaa harjoittava lähisukulainen Tampereella. Tämä ei suostunut useista pyynnöistä huolimatta sukulaisensa puolustajaksi tietäen Tampereen laillisuusvalvonnan korruptiotilanteen, peläten oman uransa ja yrityksensä puolesta. Turun hovioikeuteen puolustajaksi määrätty AA Markku Sinivaara ei suostunut valittamaan. Jätti päämiehensä kuin nallin kalliolle. Lopputulema Tampereen kärjäoikeudesta oli se, että Salunen tuomittiin ja pakotettiin vieiäpä pakkohoitoon Vanhan Vaasan mielisairaalaan väitetystä rikoksesta, jonka olisi muka tehnyt 16.12.2000 Tampereella sairaassa mielentilassa, vaikka hän ei ollut ollut koko Tampereella tuona joulukuun 16 päivänä. Tämä oli siis lopputulos vaikka avustajina oli peräti kaksi kärjäoikeuden valitsemaa ja määräämää tamperelaista asianajajaa. Lopputulos olisi varmasti ollut toinen, jos asiamiehenä olisi saanut ja voinut olla "maallikkoasiamies", diplomi-insinööri Jali Raita. Lastentautien erikoislääkäri Ritva Salunen ei saanut kärjäoikeuden ensimmäiseen istuntoon kutsua yhtään suullista todistajaa puolestaan. Istunto oli salainen. Diplomi-insinööri Jali Raita oli paikalla ja valmis mm todistaman, että Löthman eikä Salunen kuljetti Pirkko Huvilan ja tämän tyttären 16.12.2000 pois Tampereelta ja itse asiassa Jali Raidan luokse Somerolle. Paikalla olleet poliisit poistivat Jali Raidan kärjäoikeuden tuomareiden ja syyttäjä Nurmisen vaatimuksesta ja määräyksestä koko kärjäoikeustalosta, jottei hän olisi voinut puhua Ritva Salusen kanssa istunnon väliajoilla.

"Pääsyytetyn", sosionomi Pirkko Huvilan puolustajana oli aluksi tuomioistuimen määräyksellä AA Pirkko Kemppainen Helsingistä. AA Pirkko Kemppainen ei suostunut tuomareiden Anja Aulomaan ja Riitta Puhakan sekä syyttäjä Jouko Nurmisen lainvastaiseen menettelyyn, joten hänetkin poistettiin puolustajan tehtävästä ensimmäisessä valmistelevassa istunnossa. Viittaan lähemmin AA Pirkko Kemppaisen todistukseen pvm 19.3.2009. Tampereen kärjäoikeuden tuomarit Aulomaa ja Puhakka ja syyttäjä Nurminen halusivat itselleen sopivat jees-asiamiehet, jotta ajamansa rikollinen menettely tulisi toimivaksi. Tamperelaiset asianajajat ovat tuomioistuimen talutusnuorassa, johon vielä tehokkaammin suunniteltu asianajajamonopoli johtaisi. Jotta rikos olisi täydellinen ja rikollinen menettely ei tulisi julkiseksi ja tunnetuksi, oikeusprosessit on julistettu salaisiksi. Ensimmäiseen pääkäsittelyyn sen kolmantena päivänä vasta Pirkko Huvila saatiin munuaiskivistä sairaana raahatuksi vangittuna istuntoon. Lääkäri oli määrännyt hänelle sairasloman. Lienee tarpeetonta mainita, että kaikkiin mahdollisiin valvontaelimiin on valitettu Suomessa, jotka vain ovat todistaneet kelvottomuutensa. Nyt juttu on vireillä Euroopan ihmisoikeustuomioistuimessa.

Valtion ylläpitämä oikeusapulaitos on oiva esimerkki siitä, mihin valtion ei pidä ryhtyä. Järjestelmä on malliesimerkki neuvostolittoluntuontoisesta byrokratiasta.

Tapaamisaikaa saa odottaa viikkoja ja julkinen oikeusavustaja toimii jo esituomarina kansalaisen juttuun. Minulla on tapaus päämieheni Kauko Orasen kanssa, jossa Jyväskylän oikeusaputoimisto ei suostu edes tapaamaan potentiaalista asiakastaan Kauko Orasta tai minuakaan tämän puolesta. Minne varattoman kansalaisen tulisi siis mennä kun viran puolestakaan ko laitoks ei tapaa oikeuspalveluja tarvitsevaa asiakasta?. Neuvostoliitto sortui byrokratiaan ja valtiomonopolismiin. Kilpailua ei ollut kuin korruptioeduissa.

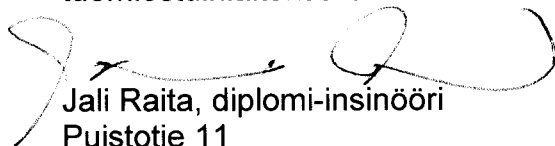
Suunniteltu asianajajajomonomoli muistuttaa keskiaikaista ammattikuntalaltosta ja merkantilismia, joiden tehottomuus on jo historiassa todistettu. Siihen ei tule uudelleen sortua.

Oikeuspalveluja käyttävistä kansalaisista koostuva työryhmä tulee perustaa pohtimaan ja tekemään ehdotuksia, miksi Suomen laillisuusvalvonta on niin tehotonta, ja mainostettu riippumaton tuomioistuinlaitos on lähinnä surullinen vitsi. Aluksi voitaisiin kuitenkin toteuttaa usein ehdotettu oikeuslaitoksen eriyttäminen oikeusministeriön osaston hallinnasta ja ohjauksesta omaksi itsenäiseksi hallinnokseen. Jos meillä on voitu perustaa, sinänsä täysin tarpeeton, ulkopoliittinen instituutti suoraan eduskunnan alaisuuteen, niin tärkeämpää olisi rakentaa itsenäinen hallinto oikeuslaitokselle ja suoraan eduskunnan alle.

Demokratiauskontomme perustuu lainsäädäntövallan, jota edustaa eduskunta, hallintovallan, jota edustaa presidentti ja valtioneuvosto, sekä tuomiovallan, jota edustavat riippumattomat tuomioistuimet, keskinäiseen riippumattomuuteen.

Demokratiauskontomme isäksi on mainittu ranskalainen Montesquieu. Nyt vain edes Montesquieun pääkirjaa "Lakien henki" vuodelta 1748 ei ole käännetty suomeksi. Tilanne on sama, kuin jos kirkkomme papit vielä kulkisivat latinankielinen raamattu kainalossaan ja saarnaisivat latinaksi. Miten demokratian kolmijako-oppia voidaan siis toteuttaa tai edes ymmärtää, jos sen oppi-isän "katekismusta" ei ole luettu eikä voida lukea suomeksi?

Nyt olisi viimeistään korkea aika työryhmännekin puitteissa käännättää tuo kirja suomeksi, jotta edes käsitettäisiin mitä riippumattomalla tuomioistuinlaitoksella on lähes kolmesataa vuotta sitten tarkoitettu.

Jari Raita, diplomi-insinööri
Puistotie 11
31400 Somero
puh 040 3550883
s.posti jraita@me.com

Jakelu
Työryhmän jäsenet
Oikeusneuvos Hannu Rajalahti, korkein oikeus
Hovioikeudenlaamanni Monika Kuhlefelt, Helsingin hovioikeus

Euroopan Ihmisoikeustuomioistuimelle

Ritva Salunen on pyytänyt minua antamaan selvityksen siitä, miten Tampereen käräjäoikeudessa pidetyssä istunnossa 19.9.2002 (asia R 02/1216) menetti.

Ko. asiassa minut oli määrätty Pirkko Huvilan puolustajaksi. Avustin Pirkko Huvilaa suullisessa valmisteluistunnossa 19.9.2002. Istunnossa määräykseni peruutettiin ja Pirkko Huvilalle määrättiin toinen puolustaja. Sekä minä että Pirkko Huvila vastustimme määräykseni peruuttamista.

Käräjätuomareina toimivat Anja Aulomaa ja Riitta Puhakka, syyttäjänä johtava kihlakunnansyyttäjä Jouko Nurminen.

Tapahtumat istunnossa 19.9.2002 ilmenevät ohjeisesta kantelusta, jonka olen tehnyt Turun hovioikeudelle 8.10.2002. Vahvistan kantelussa esittämäni seikat.

Syyttäjä esiintyi kiihkeästi koko käsittelyn ja vaati jo alkupuheenvuorossaan, että minun tulee luopua Pirkko Huvilan puolustajana tekemistäni vaatimuksista ja ellen luovu, joudun maksamaan valtiolle valmisteluistunnon kustannukset ja että jään ilman palkkiota.

Käräjätuomari Aulomaa edellytti myös, että luovun Pirkko Huvilan vaatimuksista. Hän antoi minulle kaksi vaihtoehtoa. Joko luovun vaatimuksista ja toimin Pirkko Huvilan puolustajana tai jos en luovu, puolustajan määräykseni peruutetaan. Puolustin Pirkko Huvilan vaatimuksia ja hänen oikeutta saada valita avustajansa. Tuomari kysyivät minulta senkin jälkeen useaan kertaan, haluanko yhä vedota Pirkko Huvilan puolesta tekemiini vaatimuksiin ja vaatia jutun tutkimatta jättämistä.

Istunnossa oli selkeä asetelma: syyttäjä ja käräjätuomarit vastaan Pirkko Huvila / hänen avustajansa vaatimuksineen.

Menettelytavoista oli sovittu jo etukäteen. Se kävi ilmi siitä, että käräjätuomarit eivät käyneet keskinäistä neuvottelua puolustajan määräykseni peruuttamisesta. Kuitenkin käräjätuomari Puhakka ilmoitti, että he molemmat – siis Aulomaa ja Puhakka – ovat tehneet päätöksen puolustajan määräykseni peruuttamisesta yhdessä.

Haluan tuoda Euroopan Ihmisoikeustuomioistuimen tietoon, että Pirkko Huvila ei saanut asiassa oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä, koska hän ei ole saanut itse valita avustajansa ja koska hänen puolustajansa on käräjäoikeuden taholta asiattomasti painostettu. On selvää, että puolustajan määräykseni peruutettiin, koska pysin aikaisemmin esittämissäni vaatimuksissa.

Helsingissä, 19.3.2009

Pirkko Kempainen
asianajaja, varatuomari, Espoo